

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop (Brassai-utca) 10

Tel fon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
és. N. Sz. — — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ARAK

Romániában

Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3-50

Csehszlovákiában

Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 192. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Chesvan 8 — 1923 október 18 Csütörtök

Iskola és anyanyelv

Abban a hareban, amelyet a romániai kisebbségek iskoláikért folytatnak, erőteljes hangon és hosszú évtizedek politikai fegyelmességével szóltak bele a bánati svábok. A német-sváb tanács végrehajtóbizottsága felállította azokat a minimumokat, amelyekért végső teljesítésre harcol és amely küzdelemben Románia német lakossága egy szálíg összefog.

A svábok kiindulási pontja nem politikai, hanem azt a célt tartja szemelőtt, hogy a német anyanyelvű gyermekeket pedagógiai szempontból minél észszerűbben vezesse be az elemi ismeretek tudásába. Azt követeli tehát, hogy a gyermekeket az elemi első négy osztályában ne terheljék meg semmiféle nyelvi problémával, mentesítsék minden másnyelvű oktatótól, mint ahogyan az minden kulturállamban szokásban van. A németnyelvű középiskolákra vonatkozóan a svábság megelégszik azzal a helyzettel, melyben már 1883 után a régi Magyarországon működő román- és németnyelvű középiskolák voltak. Nem hivatkoznak a trianoni béke, a párisi szerződés biztosította jogokra, arra a hatalmas fejlődésre, mely az emberiség mentalitását a népjogok becsülésének irányában átváltoztatta és imponáló szerénységgel az 1883. évi 30. tc. betartását követelik. A határozat harmadik pontja az egyetemi felvételi vizsgák ellen tiltakozik, melyet a svábság is a *numerus clauzus* egy nemének tekint.

A svábok a maguk számára állították fel követeléseiket, de bátran állíthatjuk, hogy ezek a pontok minden kisebbség követelését fedik. Fedik pedig abban az értelemben, hogy mindenkinél joga van, természetadta, szent emberi joga, hogy gyermekeit minél közvetlenebb és minél egyszerűbb eszközökkel juttassa el a kulturához.

Tragikus ennek a most felszökkenő új nemzedéknek a sora. Belehajszolja egy ismeretlen nyelv kalodájába, örömtelenül és megzavartan népe fel ez a nemzedék, ha az emberi jobbellenítés nem győz a vak politika gonoszágán. Egy olyan nemzedék nő fel, mely elől grammatikákkal zárták el az életet és amely előtt ez az erőszak gyűlöltté teszi azt a nyelvet, melyet különben szívesen és örömmel sajátítana el, hiszen életlehetősége függ ettől és hazája iránt való becsületes honfiumi érzelmeinek alapfeltétele ez. Nem erőszak, nem kéréshetetlen rendeletek kényszere, de az élet becsült és eleven valósága az a nyelvmester, mely könnyű szerrel és mélyen gyökerezően teszi az új nemzedék kincsévé új hazájának nyelvét.

És különösen tragikus gyermekesége van a mi zsidó ifjainknak és lányainknak. Egyazon politikai erőszak tiltja el anyanyelvétől és akadályozza meg, hogy ősi nyelvének tradíciós erejével bekapcsolódjék népének csudálatosan magasba szökkenő, friss és minden zsidó szívébe győzelmesen bevonuló kulturájába. Ugyanaz a politikai mentalitás tiltja el attól a nyelvtől, melynek kulturáját az anyatejjel szívta magába és parancsolja el attól a nyelvtől, melynek édes ize bibliai ósanyák és ósapák ötezer éven át nemzedékről nemzedékre adott öröksége.

Annak a zsidóságnak a célkitűzése, mely vissza akarja vezetni az új nemzedékeket az ősi kultúra útjára, nem akar és nem is akarhat erőszakot. Jól tudja, hogy az ősi nyelvre való áttérést nem lehet és nem szabad *kierős. akolni*. Ez a kulturális fejlődés útja kell legyen, nem pedig a kulturális visszaesése. Az ősi-új nyelvvél nem akart az anyák első szaván erőszakot venni, de a fejlődésnek arra az útjára akarja vinni a zsidó szülőket, hogy az anyák nyelvét, a szülei otthon beszédévé tegyék a hébert. Jól

tudjuk, hogy ennek a fejlődésnek útja, mert fejlődést kell jelentsen a zsidóság és épügy fejlődést az egész emberiség számára, tulsietetni sem lehet. A nyelv maga is élő organizmas és amiképpen b. nne van a csirából az élő valóságálevéség a sokévezredes fejlődés, épügy végig kell érje az egymásra következő nemzedékekben az élő nyelv is azt az antropológiai fejlődést, melyet csak egyféleképpen lehet elkorosítani és tönkretenni: ha magát az élő és fejlődő szervezetet öljük meg. Ezért kívánt a héber kultúra irányába törő zsidóság átmeneti időt és ezért tiltakozik ugyan azzal az erővel, amellyel a héber kulturálokhöz ragaszkodik, az ellen, hogy elvegyék az anyanyelvén való átmeneti tanulás jogát. Ezt az átmeneti időt, melyet a zsidóság maga számára kitűzött, nem rendeletek határozhatják meg, hanem a nyelv vérré-levésének organikus parancsa. Ennek a parancsnak vagyunk alávetve mindannyian, itt élő kisebbségek. Ezen parancson, mely isteni eredetű és az östermészet jogán eredő, rendeletekkel, törvényekkel kifogni nem lehet. Nyelvek megtanulására rá lehet — igaz — kényszeríteni rendeletekkel, törvényekkel is, de ezzel a nyelv élettelen eszközzé válik csupán és hiányozni fog belőle a szív hangja.

A regát zsidósága jól ismeri már ezt az erőszakot. Mikor Románia háboruba lépett, megtiltották a zsidóknak, hogy jiddis anyanyelvükön beszélhessenek. A zsidó anya nem

Október huszonötödikéig napolták el a parlamentet

A király hazaérkezése után szervezik át a kormányt. Az ellenzék nem jelent meg a törvényhozó testületok ülésén

(Kolozsvár, okt. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Rövid távirati jelentés alapján már tegnap beszámoltunk a törvényhozás két házának első üléséről. Jelentettük azt is, hogy a parlament ülésén az ellenzék részéről egyedül Jorga jelent meg, a nemzetpárti és parasztpárti képviselők túntetőleg távolmaradtak az üléstől.

Az ősi parlament ciklus első üléséről, amit a nemzeti és parasztpárti lapok „liberális parlament“-nek neveztek el, a következő részletes távirataink számolnak be:

Ellenzék nélkül

A kamara tegnapi ülésén Mreljeru korelnök elnökölt, a miniszterek közül Bratianu Jonel, Banu, Marzescu, Inculetz, Bratianu Vintila, Sassu és Florescu voltak jelen. Az ellenzék távolmaradt.

Orleanut egyhangulag választották meg elnökké, mire köszönetet mondott a bizalomért és hangsúlyozta, hogy az elmúlt ülésszak eredményei garanciául szolgálnak az ezután teljesítendő munkálatok. Együttal közölte az elnök, hogy a Ház üléseit a király távolléte miatt október 25-ig elnapolják.

A szenátus ülését Dimitriu vezette, mint korelnök. A kormányt Constantinescu földművelésügyi miniszter képviselte, akinek jelenléte egyuttal a lemondásáról terjesztett híreket is hivatva van megcáfolni. Elnökké újból Ferechidet választották meg 109 szavazattal. Az egyházak képviselői tartózkodtak a szavazástól.

Ferechide köszönetet mond megválasztásáért, rámutat az ellenzék negatív munkájára s ezzel szemben a liberális párt érdemeire.

Constantinescu a kormány nevében üdvözlöi Ferechioet és megállapítja, hogy a szenátus többségének szavazata rávilágít arra a tiszta lelkiismeretre, amely a liberális pártot mindig vezette.

Ezután az ülést csütörtökig, október 25-ikéig elnapolták.

Eltolódott a kormány- átszervezés

Bukarest, október 17. A Rador jelentése szerint a kormány átalakítása minden kétséget

jajgathatta el népének gettónyelvén a harctéren elesett fia feletti keservét, anya nem énekelhette az otthoni altatódalt és összeszorított ajkak között fojtogatott a jiddis, mely ha kiszabadult börtönéből, — börtönt és halált jelentett a zsidó számára. Ennek ideje azonban elmúlt immár. A béke feledést borított e borzalmas rendeletre, melyet már rég fátyol borít. Ne akarják hát új formában behozni aztal, hogy nem engedik meg gyermekeiknek, legyen bármilyen az anyanyelvük, hogy mindennapi életük nyelvén tanuljanak, okosodjanak, embere-sedjenek. És ne zárják két fal közé zsidó gyermekeinket, melynek egyike elzárja az anyanyelvvel kapott kulturájától, a másik pedig utját akasztja a saját nyelvünk felé való törekvésünknek. Annak a három nyelvnek, mely ma három irányban tépi zsidó ifjuságunk tanulni-akarását és tudását, harmóniába kell jutnia egymással. Egyik a másikon erőszakot nem tehet. Magyar nyelvvél indul élete útjának a magyar anyanyelvű zsidó ifju, kinek tradíciós akarása — ha hü, igaz zsidó — Cion felé ível, hol édes beszéddé született ujjá az ősi héber nyelv és a mindennapi életének realizmusa hasznos eszközzé, okosan és szeretettel fogadott eszközzé teszi a román nyelvet. Ezt a harmóniát egyformán meg kell becsülje a zsidóságban az a magyarság, mely az anya szavát adta, a románság, melynek nyelvét életvalósággá tette számunkra és maga a zsidóság is, mely le kell győzze e két nyelv érette való vetélkedését anélkül, hogy feláldozná a maga és főképen eljövendő nemzedékeink héber kulturáját.

kizárólag csak a királynak Belgrádból való visszaérkezése után fog megtörténni. A miniszterelnök addig tárgyalásokat folytat az ügyben. Így tegnap már több megyei pártszervezet vezetőivel tanácskozott a miniszterelnök.

A miniszterjelöltek közül majdnem bizonyos Tancred Constantinescu jelenlegi CFR. vezérigazgató kinevezése, mert őt a liberális párt mindkét irakciója támogatja, sőt — a „Dimineata“ szerint — még az ellenzék is szívesen látná.

A Vaitoianu és Constantinescu bukásáról terjesztett híreszteléseknek ellentmond az, hogy a királyi jogoknak a minisztertanács által való gyakorlásáról kibocsátott királyi dekrétumot az összes miniszterek és így Vaitoianu és Constantinescu is aláírták.

Az „Adeverul“ egyébként közli Constantinescu miniszter nyilatkozatát, amelyben cáfolja a lapoknak azt a híret, hogy közte és Bratianu Vintila pénzügyminiszter között a kormány gazdasági politikájára vonatkozólag nézeteltérés áll fenn. A lap a nyilatkozathoz hozzá teszi, valószínű, hogy Constantinescu tegnapi királyi audienciája következtében visszavonja lemondását. Ezt az elhatározását igazolni látszik tegnapi beszéde a szenátusban, ahol dicsérte a liberális párt szolidaritását.

Ujabb jelentések szerint a miniszterelnök ma folytatta tanácskozásait a vidéki pártszervezetek vezetőivel, puhatólozva, kiket tartanak legalkalmasabbaknak a párt képviselőtagjai közül a megürrendő miniszteri tárcákra, illetve mely minisztereknek kellene tárcát cserélniök és kívül töltsék be a belügyi tárcát.

Török-boigár-albán-olasz szövetség?

Konstantinápoly, okt. 17. A „Tanio“ című lap diplomáciai forrásból arról értesül, hogy Törökország, Bulgária, Albánia és Itália képviselői nemsokára találkoznak fognak egy olasz városban, hogy a balkáni kérdésekben közös megállapodásra jussanak. A lap szerint formális aliance kötéséről van szó, amely a kisantant balkáni befolyását el-lensúlyozná.

Csütörtök, 1923 október 18

Milliárdok kellenek a román vasutak helyreállításához

A jövő évi beruházások. Tancred Constantinescu nyilatkozata

(Bukarest, okt. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Constantinescu Tancred vasuti vezérigazgató az eddigi beruházásokról és a jövő évi helyreállításmunkálatokra szükséges hitelprogramról a következőleg tájékoztatta a bukaresti sajtót:

Amikor a liberális kormány az ország vezetését átvette, a vasut állapota tarthatatlan volt. A helyzet megjavítása végett az alábbi munkatervet állapította meg a kormány: 1. Az utvonalak helyreállítása. 2. A vasuti állomások kibővítése és szaporítása. 3. A régi műhelyek jókarba helyezése és új műhelyek felépítése. 4. A háború következtében tönkrement gérdülő anyag kiegészítése.

Az így felállított program sarkalatos feladate a megfelelő hitelek előteremtése mellett az volt, hogy a vasut állandó karbantartásához és a kocsipark fenntartásához szükséges rendes évi kiadásokról gondoskodás történjen.

A vasutak helyreállítása 1922 április elején vette kezdetét azzal a hatvanmillió lejes költséggel, amit a talpfák kicserélésére engedélyeztek. Nemsokára egy 600 millió lejes kölcsönt kaptak a hazai nagybankoktól, ezt egy 150 millió lejes kölcsön követte. Ilyenformán 935 millió lejes költségvetési hitellel együtt 1745 millió lejes van a vasutnak helyreállítási céljaira.

Romániának tudvalevőleg természetbeni követelése van Németországgal szemben. Ennek terhére 59 millió 900 ezer aranymárkát terjedő hitelt kapott a vasut. Ezért az összegért a vasut mozdonyokat és kocsikat, többek között száz négytengelyes személykocsit rendelt.

A felsoroltakon kívül a múlt évben kocsijavításra 150 millió, táviró- és telefonvezetékekre egymillió 276 millió 80 ezer 720 lejt, a folyó évben pedig további egymillió és 80 millió lejt engedélyeztek. A beszarabiai vágányhálózat átalakítására 37 millió, hidjavításra 100 millió lejt költött a vasut, a Skoda és Warchalovszki üzemeknél eszközölt megrendelések fedezésére 850 millió lejt van engedélyezve.

A vasut helyreállítására szánt beruházások összege tehát közel nyolcmillióra rug. Ennek a jelentékeny összegnek elenyésző részét 1922. évben költötte el a vasut, a többi részben a folyó év beruházásaira esik, részben pedig 1924. évben fogja a vasut felhasználni.

Heltai Jenő Kolozsváron

A magyar könyv sorsa. Írók és könyvek. Tanulmányozza az erdélyi irodalmi életet

(Kolozsvár, okt. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Heltai Jenő, a magyar irodalom egyik legkötönyebb egyénisége, aki egyben a legnagyobb budapesti könyvkiadóvállalat igazgatója is, tegnap este Kolozsvárra érkezett. Munkatársunk felkereste Heltait és megkérte, mondjon valamit a magyar könyvpiac mai helyzetéről.

A magyarországi könyvkiadás — mondotta Heltai — óriási nehézségekkel küzd. A könyvek előállításának költsége rendkívül megnövekedett, az olvasók száma pedig, mint mindenütt, Magyarországon is erősen megcsappant. Azoknak a társadalmi rétegeknek, amelyek a legnagyobb fogyasztói voltak a könyvnek, ma nincsen pénzük. A közép- és alsó társadalmi rétegek számára a könyvkiadásra és a diákságra gondolkodni, amelynek nagy szükséglete tette azelőtt lehetővé, hogy a kiadóvállalatok egészen olcsó könyveket adjanak az olvasó kezébe. Ma azonban tömegfogyasztásra nem lehet számítani és ezért a kiadóknak fel kellett adniuk az olcsó sorozatos könyvek kiadását. Bármily ellentmondásnak hangzik is, a drágább és szebb kiadású könyvek kiadása inkább lehetséges. Elég tétellel állapítható azonban meg, hogy a nagy nehézségek ellenére is alig néhány százalékkal kevesebb könyv jelenik meg Magyarországon ma, mint békében. Csak az egyes könyvek példányszáma csappant meg nagyon. Az Atheneumnak száz-harminc könyve jelent meg az idén és még szeptember 15-én körülbelül harminc. Az Atheneum nemcsak a magyar írók legjobbait igyekszik kiadni, de a külföldieket is. Így megszereztük

Bernhard Shaw összes munkáinak magyar kiadási jogát és gyűjteményesen fogjuk közreadni. Megkérdeztük Heltaitól, mi a célja erdélyi utazásának.

Mint egy nagy könyvkiadóvállalat irodalmi vezetője tanulmányozni jöttem az itteni irodalmi életet. Közvetlen közelből is meg akarom figyelni, hogy mi történt itt a szellemi alkotás terén és meg akarok ismerkedni az erdélyi írókkal. Vállalatomnak érdeke, hogy megszerezze kiadásra az érdekes erdélyi munkákat, hiszen a magyar írók igen számottevő része került ki mindig Erdélyből és biztos vagyok benne, hogy találni is fogok kiadásra váró műveket. Az erdélyi íróknak eminens érdeke, hogy könyveik nálunk megjelenjenek, mert hiszen a külföldi kiadók telé

Thüringia kormányelnöke — kommunista

Tehetetlen a német kormány. A forrongó Berlin. Éhséglázadások egész Németországban

(Berlin, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lipcsében és Mannheimban tegnap újabb zavargások voltak. A berlini kormány különösen a szászországi helyzet miatt aggódik. A kormány hivatalos közleményt tett közzé, amelyben kijelenti, hogy

minden eszközzel biztosítani fogja az alkotmányt

és az érvényben levő törvények uralmát.

Thüringia kormánya újjáalakult, a kormányelnökséget és több tárcát a kommunisták kapták. A szocialisták megtartották eddigi tárcájukat.

Berlinben általános a zűrzavar. Majdnem minden városnegyedben véres összeütközések vannak a munkanélküliek és a rendőrség között. Már a kora reggeli órákban több ezer munkanélküli gyülekezett össze a különböző városrészekben, ahonnan a városháza elé vonultak. A munkanélküliek delegációt küldöttek a polgármesterhez, hogy rendkívüli segítyt erőszakoljanak ki tőle. Amíg a küldöttség a városi tanáccsal tárgyal,

Marghiloman pártja aktivitásba lép

A párt terjeszkedése a Bánáthban. Marghiloman a zsidókérdésről

(Temesvár, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Marghiloman pártja, a konzervatív-progresszista párt, amelyet évtizedekkel ezelőtt Carp Péter alapított és amelynek a háború előtt és a háború alatt nagy szerepe volt Románia belpolitikai életében, az utóbbi években politikai tétlenségre volt kárhoztatva. A legutóbbi évek parlamentjeinek ülésein a Marghiloman-párt nem vett aktív részt, de a párt vezére a rendelkezésére álló időt arra használta fel, hogy a csatolt területeken is megszerveze a párt vidéki tagozatait. A szervezési propaganda legjobban a Bánáthban sikerült, ahol már is sok híve van Marghiloman pártjának.

A párt bánáti tagozata, amelynek az élén dr. Livius Lintia temesvári ügyvéd áll, október 28-án Temesváron a Gyárudvarban országos kongresszust tart, melynek különösen az ad aktualitást, hogy azon maga a párt vezére is résztvesz több mit kétszáz tagból álló vezérkarával együtt, akik az ókirályságból kísérik el vezérüket. A kongresszuson Marghiloman nagyjelentőségű politikai expozét fog tartani, melynek keretében elmondja véleményét a pénzügyi, politikai és gazdasági helyzetről és nyilatkozni fog a kisebbségi kérdésről. Temesváron és az egész Bánáthban az összes politikai és társadalmi körök nagy érdeklődéssel várják Marghilomant. A kongresszust a Grand Hotelben rendezett bankett, valamint a Casinóban rendezendő vacsora követi, melyet Marghiloman az általa meghívott vendégek tiszteletére ad és amelyre nemcsak a különböző politikai párt-állású románok, hanem a magyar, német és zsidó társadalom vezető egyéniségei is hivatalosak lesznek.

A nemzeti kisebbségek különös érdeklődéssel várják a kongresszust, mert Marghilomannak konzervatív koncepciójától sokat várnak. Érdekesnek tartjuk ez alkalommal Marghilomannak a zsidókérdésről tett nyilatkozatát leközlölni, amely a párt bánáti organizációjának hivatalos lapjában, a „Conservatorul“-ban jelent meg:

— A választásokra szerkesztett manifesztumunk — mondja Marghiloman — mindenki előtt világossá teszi a párt kisebbségi kérdé

töbnyire rajtunk keresztül vezet az út. Igen sok magyar író a mi közvetítésünk révén lett ismertté a német olvasók előtt.

Az új magyar irodalomról Heltai ezeket mondotta:

— Mozgalmas és termékeny irodalmi életről nálunk sem lehet beszélni, mert az írók meglehetősen lehangoltak. A korunkat mozgató szociális és politikai problémák még nem jelentkeznek az irodalomban, mert túlságosan bennük élünk és még nem tudunk föléjük emelkedni. Ennek a kornak megírói még nem születtek meg. A külföldi próbálkozások sem jártak tökéletes sikerrel.

Heltai Jenő néhány napig Kolozsváron marad, azután valószínűleg Aradra utazik és onnan visszatér Budapestre.

a tömeg megrohanta a városházát

és megostromolta a bezárt kapukat. Berlin egész lakosságát lázas izgalom fogta el. Délben az éhes tömegek ismét összegyűlekedtek s mintegy hatvan-ezer főre megszaporodva a császári palota elé vonultak. A kormány rendőrcsapatokat és egy század katonaságot vonultatott fel a tömeg ellen.

Valamennyi középületet a rendőrség őrzí.

A tőzsdét csak nagynehezen sikerült megmenteni a tömeg dühétől. Néhány ezer ember megtámadta a tőzsde épületét s szét akarta rombolni. Az általános felfordulás miatt a város összes üzleteit becsukták. A pánik általános s a rend teljes összeomlásától tartanak.

A munkanélküliek tegnapi véres zavargása után a rend és a nyugalom teljesen helyreállt. Egész éjjel megerősített őrzőjáratok cirkáltak az utcákon, de közbelépésükre nem került sor.

Berlin, október 17. A thüringiai kormányban a közgazdasági tárcát Tenner kommunista képviselővel töltötték be.

Benes a csehszlovák-magyar jóviszonyért

Prága, okt. 17. Benes prágai lapja a „Cesko Slovo“ jelenti, hogy minden előkészület megtörtént arra, hogy a Benes-Bethlen közötti megegyezés megvalósítható legyen. A lap szerint Csehszlovákiát az a törekvés vezeti, hogy a tárgyalásra váró ügyek egész nagy komplexumát mielőbb rendezzék, mert csak így teremthető meg a normális viszony Csehszlovákia és Magyarország között. A „Slovensky Dennik“ úgy tudja hogy a tárgyalások Budapesten lesznek tót vezérférfiak bevonásával, akiket a szlovák minisztérium mint saját meghatalmazottait fog kiküldeni.

A pártonkívüliek nem támogatják Bethlent

Budapest, október 17. Szilágyi Lajos pártonkívüli képviselő ma nyilatkozott a „Magyar Hírlap“ munkatársa előtt Heinrich beszédének ama részéről, amelyben csatlakozásra hívja fel a pártonkívülieket. Szilágyi kijelentette, hogy míg Bethlen irányt nem változtat és amíg nem visz véghez gyökeres változtatásokat az egész vonalon, nem támogathatják Bethlent.

Mussolini és De Rivera találkozása

Madrid, október 17. Madridi lapok jelentése szerint Mussolini De Rivera tábornokka november 25-én tanácskozássra ül össze.

A liberális front kiépítésének kérdése a magyar nemzetgyűlésen

Budapest, október 17. A nemzetgyűlés mai ülésén Rassay a liberális front kiépítésének szükségét hangoztatta. Kijelentette, nem hajlandó a bukott rendszernek segítséget nyújtani és követelte a kormánytól, bizonyítsa be, hogy szabadalvti politikát akar folytatni. Fábrián Béla leszögezte, hogy a fajvédő főispánok még ma is helyükön vannak. A következő szónok Erdélyi Sándor kijelentette, hogy a liberális frontot a munkássággal együtt akarja megcsinálni.

Vajpergament, zsirpapir

Lepagenál Cluj Kérjen mintás ajánlatot

Ha művészi kivitelű a vasbutort

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDELYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermeit Asztalok, furniárszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

Moravetz Karácsonyi

Albuma

az idej karácsony szent- zációja! Nyolevan oldal- lon harmincegy váloga- tott művet tartalmaz. — Egyenként véve 790 lej értéket képvisel. —

Mindenütt kapható!!

Kalapcsomagoló Hupackpapir

fehér és színes, Lepagenál Cluj. Kérjen ajánlatot

Volt hadifoglyok!

Megjelent a legszebb orosz dal, mely lépten-nyomon kísért benneteket nagy Oroszországban. Címe:

Bajkál (Szibériai emlék)

Vegyétek és terjesszék! Moravetz kiadás, mindenütt kapható!

Fénymásolópapir la pozitív, negatív LEPAGENÁL Kérjen árajánlatot! K o l o z s v á r

Rejtélyes gyilkosságot derítettek föl a tighinai halászsok

Fejnéküli női holttest a Dnyeszterben

(Bukarest, október 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itteni rendőrséghez a napokban megkeresés jött a Dnyeszter melletti Tighina városából, amely az elmúlt években félelmetes helye volt a különböző ukrán rablógyilkos bandák betöréseinek. Egyidő óta azonban nyugalom volt a városban és a vidéken, amelyet most egy borzalmas lelet zavart meg.

A Tighina mellett lakó Vadul község lakói, akik majdnem kivétel nélkül halászsokkal foglalkoznak, a Dnyeszter vizében egy nagy uszótáskára bukkantak, amely lassan uszott lefelé a vizen. A halászsok csónakkal partra hozták a gyanus koffert és kinyitották.

A bőröndben egy fejetlen női test volt papirosba göngyölve. A holttesten választékos, új szövetsből, elegánsan elkészített ruha volt, amelyből még érezni lehetett a francia parfüm illatát. Körmei gondosan ápoltak, a keze finoman érezett, jobbkarján izléses karkötő volt. Mindenképen meg lehetett állapítani, hogy a meggyilkolt hölgy, aki az orvosok véleménye szerint huszonnyolc-harminc év körüli lehetett, a magasabb társadalmi osztályok hölgyei közül való.

Minden nyom, amelyből az áldozat személyazonosságára következtetni lehet, a kezén lévő karperec. Ez egy finom zománcal bevont antik darab, amilyent a háború előtt orosz arisztokrata hölgyek viseltek. A nyomozó hatóságok Kisenevben az előkelő orosz családoknak megmutatták a karperecet, de eddig senki nem jelentkezett, aki annak tulajdonosáról közelebbit mondhatna. A rendőrség a holttestet lefényképezte és a fényképmásolatot az összes közbiztonsági hatóságoknak elküldte.

A mai valutapiac

A mai piac rendkívül lanyhán indult és nyitás előtt Bukarest valósággal dobta a devizákat. Változást a lanyhulásban a zürichi nyitás hozott. Itt ugyanis a francia frank 34.20-ról 33.77.5-re esett. A szilárdulás azonban csak pillanatnyi volt, mert később ismét lanyhulás állott be a piacon. Legnagyobb kereslet osztrák koronában volt, amelyet paritás fölött is vásároltak. A többieknél csak paritás alatti árban lehetett üzletet kötni. Osztrák koronában egyébként 330-331-es, magyar koronában (belföldi) 146-148-as, cseh koronában 6.30-6.36-os kötések voltak. A font sterlinget 968-972-vel, a francia frankot 12.95-13.00, a svájci frankot 38.25-38.35, lírát 9.80-9.85, dollárt 213.5-214, dinárt 250-nel adták.

Október 17-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8800-9000 külf. magyar koronát,
14600-14800 belf. magyar koronát,
0.10.33-0.10.30 font sterlinget,
7.69-7.66 francia frankot,
2.52-2.58 svájci frankot,
0.46.73-0.46.78 dollárt,
10.18-10.15 olasz lírát,
32800-33200 osztrák koronát,
15.83-15.80 cseh koronát,

Valutapiac október 17-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1288, London 963, Newyork 213 1/2, Róma 975, Zürich 3335, Prága 638, Bécs 30.5, Budapest 115, Varsó 4.

Bukarest. Valuták: Napoleon 795, márka —, leva 198, török lira 129, font sterling 970, francia frank 1290, svájci frank 39, olasz lira 280, drachma 400, dinár 230, dollár 218, lengyel márka 4, osztr. korona 30, magyar korona 80, cseh korona 640.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Newyork 557 7/8-557, London 2525.5-2526, Páris 33.77.5-33.75, Milano 2550-2545, Prága 1662.5-1665, Budapest 307.5-307.5, Belgrad 655-655, Bukarest 260-260, Varsó 6-6, Bécs 78 1/2-78.60 Bécs lebélyezett —.

— Ujból üzemen a rózsahegy papirgyár. Rózsahegyről jelentik: A több mint két év óta üzemen kívül álló rózsahegy papirgyár már a közeljövőben ismét megkezdte a munkát és már megindultak a tárgyalások is az annak idején elbocsátott munkásokkal. A papirgyár üzembehozatalától jelentős áralakulásokat várnak a papirpiacon.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Azokat szeretem...

Azokat szeretem, akik várnak
Aki keresnek, s nem találnak
Azokat, akik ködhajnalokon
Salvét küldnek a Messiásnak...

Azokat szeretem, akik élnek
Aki kiáltnak, s nem hebegnek
Azokat, akik nem tósztoznak
Aszu borokkal, nagy neveknek...

Azokat szeretem, akik lesznek
Aki nem sírnak, akik nevetnek
Azokat akik fagyban is
Jégágyon is: Tavaszt szeretnek!

Azokat szeretem, akik várnak
Aki keresnek, s nem találnak
Azokat, akik ködhajnalokon
Salvét küldnek a Messiásnak...

Keleti Sándor

— Csak 25-éig lehet beiratkozni a kolozsvári egyetemre. A kolozsvári egyetem orvosi fakultásán most folynak a tavalyi második félévről elmaradt póteladások és szigorlatok. Csak ezek befejezése után, december elsején kezdődnek meg a beiratkozások ezen a fakultáson. A jogi és természettudományi karon nemcsak az új, de a többi évfolyambeli hallgatók részére már megkezdődtek a beiratkozások és tartanak október huszonötödikéig bezárólag. Most leszerelő katona-hallgatók, kellő igazolással, november 15-ig is beiratkozhatnak. Az orvosi kar mintájára, ahol már tavaly bevezették ezt a rendszert, a jogi és természettudományi fakultásokon is engedélyt kell kérni a dékánátustól a beiratkozásra. A kérvényhez mindenkinek okvetlenül csatolnia kell az eredeti érettségi és születési bizonyítványt arról, hogy az illető korlátlanul gyakorolja állampolgári jogait. Másolatokat az egyetem nem fogad el. Minden hallgató külön dossziét kap a dékánátusoknál, ahonnan eredeti okmányait szükség esetén és átvételi elismervény ellenében kikaphatja.

— Rosenthal királyi kiténtetést kapott. Bukarestből jelentik: Rosenthal, az „Adeverul” igazgatóját, akinek állapota még mindig válságos, kiténtető kegy érte. A király a háború alatt szerzett érdemeiért a háborus emlékérem első osztályával tüntette ki. Az emlékérmeket ünnepélyes keretek között holnap adják át Rosenthalnak.

— Egy történelmi hid ujjáépítése Palesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A Histadrut Haovdim nevű zsidó munkásszervezet megbízást kapott a kormánytól, hogy a Palesztina és Sziria határán lévő Bnot Jákob nevű történelmi nevezetességű hidat, melyet a háború alatt elpusztítottak, ismét felépítsék. A munkásszervezet erre a célra ötszáz fontot kapott a kormánytól.

— Alfred Mond ajándéka a zsidó nemzeti muzeumnak. Jeruzsálemből jelentik: Sir Alfred Mond volt miniszter, aki jelenleg amerikai propaganda körúton van a Keren Hajeszód érdekében, atyjának, dr. Ludwig Mond kémikusnak könyvtárát a jeruzsálemi zsidó nemzeti muzeumnak ajándékozta. Az értékes könyvküldemény a napokban érkezett Jeruzsálembe hat hatalmas ládába csomagolva. A könyvek között van a ritka „Encyklopedia Britanica”, számos tudományos és művészi folyóirat teljes gyűjteménye, valamint igen sok értékes tudományos munka.

— A kereskedelmi kamara közgyűlése. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kedden este tartott elnöki ülésén elhatározta, hogy legközelebbi közgyűlését a kamara székházában tartja meg október 28-án délelőtt feltizenkettőkor. A tárgysorozatot e napokban készítik el és szétküldik a tagoknak.

— A v közöi mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület. — A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— A csehszlovákiai mezőgazdasági szövetkezeti a világon 98 ezer kvadrát méterrel szemben millió 909 méterre nőtt a földterület.

— **A világ buzatermése.** A római nemzetközi mezőgazdasági statisztikai hivatal közlése szerint a világ buzatermése ez évben 421 millió 98 ezer kvarter a tavalyi 388 millió 745 ezerrel szemben. Ebből az európai országokra 152 millió 909 ezer kvarter jut. Oroszország termése még ismeretlen, de feleslegét 3 millió pudra becsülik.

— **A cserfakivitel szabaddátétele.** Bukarestből jelentik: Az erdőfőigazgatóság kedvező véleménye alapján a legfőbb vámbizottság néhány napon belül javaslatot tesz a minisztertanácsnak a cserfakivitel szabaddá tételére. A kivitel jelentős közgazdasági fontossága, minthogy körülbelül ötven ezer vagon cserfa áll készen külföldi exportcélra. Nem valószínű, hogy a kormány az egész mennyiségre kivitel engedélyezze, valószínű azonban, hogy huszezer vagon a közeli napokban már exportra kerül.

— **A német cionisták a propaganda újrafelvételét követelik.** Berlinből írják: Október 13-án ülésezett itt dr. Landsberg vezetésével a német cionisták központi bizottsága. Felix Rosenblüth, Feuerring és dr. Landsberg előterjesztései után több javaslatot fogadtak el, amelyek egyértelműen abban a kívánságban csúszosodtak ki, hogy az exekutive összes csoportok támogatásával harmonikus és egységesen tegyék meg az erőfeszítéseket a kongresszusi határozatok végrehajtására. A mozgalomban észlelt ellanyulást az ülésen elhangzott beszédek szerint az exekutive és szervezet közötti szoros, fegyelmezett együttműködés hiánya okozza. A szervezetnek kötelessége olyan helyzetet teremteni, amely módot ad olyan munkatársak kiválasztására és nevelésére, akik kizárólag belső feladatok megoldásával foglalkoznak. A cionista közvélemény tájékoztatása szempontjából fontos egy többnyelvű központi újság megindítása. A cionista gondolat propagandájára a közelmúltban nem helyeztek elég súlyt, jóllehet a zsidó tömegek még mindig nincsenek kellőképpen felvilágosítva a zsidókérdés nagy problémái felől. És nemcsak befelé való propagandára van szükség, hanem ugyanolyan mértékben kell tájékoztató és felvilágosító munkát végezni a többi népeknél és a közeli nemzeteknél, elsősorban az arabok között. Megállapították, hogy az exekutive munkáját gátolja a pénzügyi eszközök fogyatékossága. Új jövedelmi forrásokra van szükség. A Keren Hajjeszód ügyében külön határozott a bizottság. Kimondotta, hogy az Újjáépítési Alap jövedelmeit meg kell háromszorozni, mert az Alap gyarmatosítási munkája csak ilyen alapon végezhető el. Felhívták a Keren Hajjeszód munkatársait, hogy működésüket ilyen értelemben és irányban folytassák.

— **A bolgár külügyminiszter Rómában.** Rómából jelentik: Calfov bolgár külügyminiszter ideérkezett. A pályaudvaron a külügyminisztert Mussolini fogadta.

— **Fontos leleplezések várhatók az összeküvés ügyében.** Bukarestből jelentik: Az összeküvés ügyében a vizsgálat teljes eréllyel folyik, bár annak eddigi eredményeit szigorúan titkolják. A nyomozást az ország számos vidékére kiterjesztették és annak befejezése mintegy két hét múlva várható. A letartóztatások még mindig folynak és beavatottak szerint még fontos leleplezések vannak kilátásban.

— **Román-magyar-cseh konvenció az ármentesítés ügyében.** Szatmárról írják: A trianoni határvonal északon, keleten és délen kettévágta azoknak az ármentesítő társulatoknak területét, amelyek eddig a Tisza-folyó, Szamos, Maros és az Ecsedi-láp környékének vízgyűjtőit intették. Az érdekelt államok most elhatározták, hogy a nagyfontosságú kérdést végérvényesen tárgyalják, amiért is a magyar kormány és a szomszédállamok kormányai az ősz elején helyszíni tanulmányozásra szakértő bizottságot küldt ki. A magyar bizottság négy tagja szeptember 10-én kezdte meg munkáját és e hónap 12-én Nagykárolyban be is fejezte tárgyalásait. A tárgyalások kedvezően végeztek, amennyiben Magyarország és Csehország, illetve Románia között az ezen határvonalon lévő ármentesítő társulatok ügyében jegyzőkönyvi megállapodás jött létre. A csehekkel végleges megegyezést kötöttek, Romániával azonban még nem tárgyaltak le teljesen a kérdést. Éppen ezért a román bizottság tagjai, Opreanu Rudolf kolozsvári vízügyi igazgató és Arzenovics Gyula temesvári pénzügyigazgató rövidesen Budapestre utaznak, ahol a magyar bizottság tagjaival a kérdést véglegesen tárgyalják.

— **Szakaszjegy a bukaresti villamoson.** Bukarestből jelentik: Hir szerint a fővárosi közúti vasutnál bevezetik a szakaszrendszert, 3, 4 és 5 lejes árakkal.

— **Az adófelebezések sorsa.** Már megemlékeztünk arról, hogy a városi adóhivatal szigorú utasítást kapott az adók gyors behajtására. A kereskedők a nagy pénzinség ellenére is igyekeznek eleget tenni a felszólításnak. A felebezések tárgyalására háromtagú bizottságot alakítottak. Ezeknek vezetői Praporgescu törvényszéki elnök, Xantopol törvényszéki bíró és Bálint törvényszéki tanácselnök.

— **Az iparfelügyelői kerületek új beosztása.** Az ország új iparfelügyeleti beosztásáról szóló rendelkezés most jelent meg. A tíz kerületből Erdélynek és a Bánságnak három jut a következő székhelyekkel: Temesvár VIII. kerület (Temes-Torontál, Krassósörény, Hunyad és Arad megyék), Kolozsvár IX. kerület (Bihar, Szatmár, Máramaros, Szilágy, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Kolozs és Torda-Aranyos megyék), Brassó X. kerület (Szben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagyküküllő, Alsótehér, Udvarhely, Maros-Torda és Csik megyék).

— **Mennyi idegen valutát lehet az országból kivinni.** A pénzügyminisztérium elrendelte a vámvivataloknak, hogy a külföldre utazóknak a következő összegű valutát kivitelét külön engedély nélkül engedjék meg és pedig: 100 dollár, 25 angol font, 40 török lira, 1000 svájci frank, 1000 francia frank, 1000 cseh korona, 1000 belga frank, 1000 dinár és 1000 drachma. A felsorolt pénznemekből nagyobb tételeket csak előzetes engedéllyel lehet kivinni. Német és lengyel márkát, osztrák és magyar koronát korlátlan mennyiségben lehet kivinni.

— **Egyetemes zsidó konferencia Keletgaliciában.** Lembergől jelentik: A keletgalíciai cionista párttanács a napokban plenáris ülést tartott, melyen elhatározták, hogy felszólítják a végrehajtóbizottságot, hogy minden helyi szervezet mellett külön bizottságot alakítson, amelynek feladata kizárólag a Keren Hajjeszód-munka szervezése. Az összes gyűjtési és egyéb akciókat háttérbe kell szorítani, míg a Keren Hajjeszód-munka teljes befejeztet nem nyer. A gyűlés elhatározta továbbá, hogy megteszi a szükséges lépéseket egy egyetemes keletgalíciai zsidó konferencia egybehívása érdekében, amelyen pártnyalatra való tekintet nélkül minden zsidó irányzat képviseltetné magát, amely Palesztina felépítését kívánja.

— **Bukarest új telefonközpontja.** Bukarestből jelentik: Samoil postavezérfelügyelő Németországba utazott, hogy átvegye a főváros számára készült 2000 számmal ellátott telefonközpontot. A felügyelő tanulmányozni fogja egy 3000 számú automatikus telefonközpont felszerelésének lehetőségét is. Ezzel kapcsolatban a „Dimineata” azt jelenti, hogy a posta legközelebb közvetlen távírvonalat létesít Prágával Halmin keresztül, Varsóval Ghica-Vodán át, Beldráddal Turn-Severin közvetítésével. Ezenkívül két új vonalat építenek Bukarest és Brassó, Galac és Braila között, egyet pedig a főváros és Arad között. Mind e munkálatok természetesen a szükséges alapok rendelkezésre bocsátásától függenek.

— **Az ilfovi ügyészség elrendelte az Erdélyben tartózkodó fascista vezérek letartóztatását.** Bukarestből jelentik: Az ilfovi ügyészség elrendelte Valeriu Spataru és dr. Micu a fascista végrehajtó bizottság tagjainak letartóztatását, akik az utóbbi időben elkövetett és tervezett merényletekre a parancsokat kiadták. Mindketten Erdélyben tartózkodnak.

— **Coolidge elnök szigorúan ragaszkodik a szesztilalomhoz.** Newyorkból jelentik: Coolidge elnök a sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a szesztilalom legszigorubb érvényesítése eltökélt szándéka, még ha intézkedései veszélyeztetnék is elnökké váló választását.

— **Gyilkosság bacillusokkal.** Münchenből jelentik: Az itteni országos törvényszéken most tárgyalják dr. Huber Róbert ügyét, akit az ügyészség azzal vádol, hogy orbáncbacillusokkal megmérgezte és meggyilkolta apását, anyósát és sógoranjét. Dr. Huber ellen az a vád is felmerült, hogy közeli rokonain kívül két ismerőse ellen követett el mérgezési kísérletet. A Grimm-család két tagjáról van szó, akiket digitoxinnal akart megmérgezni. A házaspár a méregtől megbetegedett és ezalatt dr. Huber ellopva ékszerüket. A holttestek exhumálásánál nagymennyiségű arzén jelentését állapították meg.

* **Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósborszesz, izmaink legjobb ápolója.** Ügyeljünk a Diana névre.

— **Végetért a sziléziai sztrájk.** Berlinből jelentik: A sziléziai sztrájk a munkások vereségével végetért. A munkások kénytelenek voltak az eddigi munkafeltételek mellett munkába állni.

* **Pályázati hirdetés.** Az aradi congr. izr. hitközség sameszt kíván alkalmazni. Az alkalmazandónak a templomi teendőknél kívül kötelessége lesz a hitközség tagjaira kirótt kultuszadót is beszedni. Fizetés megállapodás szerint. — Utiköltséget határidő 1923. évi november hó 1. Utiköltséget csak a meghívottnak térítünk meg. Az *Előjáróság*.

— **Betörőkirályok rendőrkézen.** A kolozsvári rendőrség, amely megfeszített munkával üldözi a gombamódra szaporodó betörőket, ma három régen körözött betörőt tett ártalmatlanná. A rendőrség emberei a Nagyvárad felől jövő gyorsvonaton „munka” közben lefűlelték Fehér Vili régóta körözött vasuti zsebmetaszt. A másik kézrekerült betörő Soltész Adam, akit Ilea Romulusz detektívönök a Wesselenyi-utcán felismert és azonnal letartóztatott, ugyan csak ma került rendőrképre Cadis János, akit a nevéhez számtalan lopás, betörés fűződik. Mint a rendőrségi nyomozás megállapította, ő rabolta ki az Esperanto dohánytörszédét s a Turul cipőüzletet is. Cadis kolozsvári sikerei után a regátba szökött, ahonnan ma Kolozsvárra érkezett vissza. A peches betörőt már a pályaudvaron lefűlelték a rendőrség emberei.

* **Dr. Radnay és neje Fényes Janka** táncművészek őszi *tánciskolájukat október 16-án* nyitották meg *klasszikus, ritmikus* iskola és ujabban *balletiskolával* kapcsolatban. Jelentkezni állandóan lehet lakásukon Petőfi-utca 40. sz. alatt, ahol az összes felvilágosítások megadatnak.

— **Hat hónapi fogházra ítélték egy kapitányt.** A VI. hadtest hadbírósa a napokban tárgyalta Michel Ferenc százados és Guib Jakab hadnagy perét, akik egy temesvári kereskedőnek a hadsereg tulajdonát képező ócska ércműveket adtak el. A kihallgatás során vádoltak előadták, hogy aránylag csekély összegre rugott a kérdéses ércművek eladása. A vevők részletfizetésre vállalkoztak és mindössze csak két részletet, azaz hétezer lejt fizettek meg. Guib hadnagy kijelentette még, hogy ő nem is lehet felelős, mivel ő csak a kapott parancsok engedelmeskedett. Ezután több tanut hallgattak ki, akik főképp a századosra nézve kedvezőtlen vallomásokat tettek, a hadnagyra nézve pedig inkább kedvezőeket. Az ügyész mindkét vádlottra nézve példás büntetés kiszabását kérte. De kiemelte Michel kapitánynak, mint értelmi szerzőnek bűnösségét. A tárgyalás befejezése után a haditanács visszavonult és meghozta egyhangú ítéletét, amellyel Michel Ferenc századosot hat hónapi fogházra és kártérítésre ítélt, Guib hadnagyot pedig két szavazattal három ellen felmentette. Michel kapitány felebbezett.

* **Értesitem** a nagyérdemű közönséget, hogy az uradalmi halászatok megkezdődtek. Minden másodnap friss halszállitmány érkezik fogas, ponty, csuka stb. halfajokból. Vidéki megbízásokat is elfogadok. Sallak Dezső fűszer- és csemegekereskedő Cluj, Calea Victorie 38.

— **Hercegek vitája az elrabolt ékszer miatt.** Rómából írják: Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a vakmerő rablás, melynek Giustiniani olasz herceg lett áldozata római villájában. A herceg inasa és sofförje éjszakának idején behatoltak a hálószobába, kloroformmal elkábították a herceget és nejét és a hercegi pár valamennyi ékszerét magukhoz kerítve, eltűntek. Az ékszerek között volt egy rubinokkal, smaragdokkal és gyémántokkal kirakott hajék is. Hosszas keresés után az olasz rendőrségnek sikerült a két betörőt elfognia, akiknél hiánytalanul megtalálták majdnem az egész zsákmányt. Ennek a rablási históriának a római „Giornale d'Italia” szerint furcsa utjátéka támadt. Lipót Salvator, volt főherceg, aki olvasta a lapokban a lopásról szóló jelentést, tudatta a római rendőrséggel, hogy igényt támaszt a hajékre, mivel ez az ő tulajdona volt, melyet a háború vége felé ismeretlen személy ellopott tőle. A volt főherceg tehát közvetve orgazdasággal vádolja az olasz herceget. Giustiniani herceg határozottan tagadja Salvator állítását. Az olasz herceg szerint felesége 1885-ben kapta ajándékba a hajéket Augusta Gabrieli grófnőtől. A hajék a tulajdonjogi kérdés tisztázásáig a római ügyészség őrizzében marad.

* **„Olla” gummi** használata feltétlen biztonságot nyújt.

KÖZGAZDASÁG

Az almaarak. Máramaroszigetről írják: Erdélyszerte megindult az almaüzlet, noha még mindig nagyon vontatottan. Az árak a termelőnél 4—12 lej között váltakoznak. A kézzel szedett, ömlesztett alma ab feladó állomás vagonba rakva 4—600 lej, csomagolt alma 600—1200 lej fajta és minőség szerint 100 kg.-ként. Nagyobb készleteket jelentettek eladásra Máramarosmegyén kívül Szolnokdoboka, Tordaaranyos és Kisküküllő vármegyéből.

Az UGIR választmányi ülése. Bukarestből jelentik: Az UGIR tegnap tartotta meg választmányi ülését, amelyen a regábeli nagyipari érdekeltségek képviselőin kívül résztvettek a kapcsolatos részterületek képviselői is. Az erdélyi Gyáriparosok és Munkaadók szövetségét Weiser és Andrea Pompei gyáriparosok és dr. Böszörményi Sándor, a munkaadók szövetségének főtitkára képviselte. Az Erdélyi Faegyesület megbízásából Groza Péter jelent meg a gyűlésen. A tárgyszorú első pontja a munkástörvényjavaslat megvitatása volt. A bíráló véleményeket memorandumba foglalva a kormány elé fogják terjeszteni, hogy a munkaadók szempontjai a kodifikálás alkalmával érvényre jussanak. Az UGIR különben nemcsak kifogásokat terjesztett elő, hanem kész munkaügyi törvényjavaslattal fog szolgálni és ezt november 15-ig a kormány rendelkezésére bocsátja. A törvénytervezetet dr. Farkas Mózzsal az élen Böszörményi Sándor dr. és Andrea gyáriparosok fogják elkészíteni. Az ülés foglalkozott a védjegytervezéssel. Elhatározták, hogy a védjegyek és címkek nyelvén ügyében felterjesztést intéznek a kormányhoz. A felterjesztésben arra kéri a kormányt, hogy az országban élő kisebbségek nyelve is érvényesüljön. A bányatörvényjavaslat megvitatása után a szervezkedés ügyét tárgyalták és elhatározták, hogy a nagyipar országos szervezkedését intenzív módon megindítják. Az UGIR választmányi ülésén szóba került még a városi autonómiák ügye is. A regáti és a kapcsolatos iparos érdekeltsége egyöntetűen követelték az ország minden városa számára az autonóm közigazgatást. Amíg ez technikai okokból vagy politikai megfontolások miatt nem lehetséges, addig is a pénzügyi bizottságok kibővítését követelik. Nem járja, hogy három-négy ember döntson a városok polgárainak adófilléréi hováfordítása felől. A választmány követelte, hogy az ipari érdekeltséget minden körülmények között vonják be a pénzügyi bizottságokba. Modern államban nem lehet túrni, hogy éppen azok az elemek rekedjenek ki, akik az ilyen fontos bizottságokból, akik munkájukkal és adóteljesítményükkel legtöbbet használnak a városnak. A bizottság elhatározta, hogy ilyen értelmű felirattal fordul a kormányhoz.

Az Ipari Hitelintézet részvényjegyzése. Az Ipari Hitelintézet felállítását, mint ismeretes, e hónap közepére tervezték. Ötszázmillió lej alap-tőkével kellett volna megalakulnia az intézetnek, amelyből most kétszázmillió lejt bocsátottak jegyzésre. A fővárosban a részvényjegyzés iránt lanyha érdeklődés mutatkozott meg és úgy a regát, mint a kapcsolatos területek városai is váratlanul gyenge érdeklődés mutatkozik a jegyzések iránt. Ennek

okát mindenfelé a már válságos pénzügyben keresik. Az a meggyőződés alakult ki, hogy az Ipari Hitelintézetet csak is a Banca Nationala erős támogatásával lehet majd üzembehozni.

SPORT

Bornstein büntetése. Mint ismeretes, Bornstein Józsefet, a Haggibbor Kőrös csatárát, feljelentés alapján annak idején kiutasították Romániából. Bornstein ügyének elintézését Budapesten várta be, ahonnan két héttel ezelőtt, miután ügye elintéződött, visszajött Kolozsvárra. Bornstein budapesti tartózkodása alatt nem vett részt semmilyen nyilvános mérkőzésen, hogy visszatérte után akadálytalanul szerepelhessen régi egyesületének mérkőzésén. Megérkezése után beavagották Kolozsvár válogatott csapatába és résztvett a Nagyvárad elleni válogatott mérkőzésen. Mindenki joggal hihette, hogy Bornstein további szereplésének nincs semmi akadálya. De nem így történt. Magánfeljelentés alapján a labdarúgó szövetség intézőbizottsága — melynek ez ügyben nincs illetékessége — megállapította, hogy Bornstein Budapesten résztvett egy tragikus megvakult sportember felségélyezésére rendezett jótékony célú mérkőzésen és ezért játékjogát két hétre felfüggesztette. Hogy annak a csapatnak, melyben Bornstein játszott, nem volt neve, hogy benne csupa külföldön élő, de éppen Budapesten tartózkodó játékos szerepelt, hogy a mérkőzésnek nem volt nyilvános jellege, mert bevételéből semmiféle egyesület nem részesedett, csak egy megvakult sportember és hogy azóta annak a „Vándor” csapatnak valamennyi játékosára már elutazott Budapestre és ismét játszik külföldi egyesületében — természetesen minden büntetés nélkül — nem is fontos. A lényeg az, hogy rengeteg esetről tudunk, amikor a játékosnak semmi baja sem történt, játszhatott tovább, bár jogtalan szereplésének nem volt semmiféle mentő körülménye. Ha csak az nem, hogy nem a Haggibbor játékos.

Pollák Dánielt, a Haggibbor kiváló háttvédjét, jogtalan budapesti szerepléséért (VAC—Török-), mert jogosulatlanul játszott a VAC csapatában, két hónapra felfüggesztették játékjogától. Pollák egyesületének őszi mérkőzéseim így már nem vehet részt, ami érzékenyen sújtja csapatát.

A vasárnapi bécsi bajnoki mérkőzések elmaradtak az óriási szélvihar miatt. Csak az FTC—Amateur nemzetközi mérkőzést bonyolították le. A mérkőzés 1:1 arányban eldöntetlenül végződött. Az Amateurök kiegyenlítő gólja Blum öngóljából eredt. A nagy viharban lejátszott mérkőzésnek mintegy 3000 nézője akadt.

Dánia—Svédország 3:1.

Kadima—TAC 3:0 (0:0). Nem kis meglepetés e barátságos mérkőzés eredménye, melyet a fiatal erőkből álló Kadima realisan ért el elsőosztály ellenfelével szemben. Fodor első góljánál Ostern nagy önfeláldozással igyekezett közbelépni, de oly szerencsétlenül futott Modorral össze, hogy ki kellett a pályáról vinni. A TAC teljesen elvesztette maga alól a talajt s további két kapott góllal érzékeny vereséget szenvedett. A Kadima további góljait Raduciner és Halle II. lőtték. Bíró Kardos (Kinizsi, aki nem tudta a mérkőzést kézben tartani, miért is eldurvult.

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

Heti műsor

Csütörtök: Tosca. Napibérlet 25. szám. A. Sorozatszám 79.

Péntek: Az árnyék. Napibérlet 26. szám. B. Sorozatszám 80.

Szombat d. u. 3-kor: Hazudik a muzikaszó. Sorozatszám 81.

Szombat este 8-kor: Makrancos hölgy. (A Shakespeare-ciklus harmadik estéje.) Premierbérlet 13. szám. Bevezető előadást tart Janovics Jenő dr. Sorozatszám 82.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Csütörtök, okt. hó 18-án: *A cselszövő.* Hatalmas szociális dráma 5 felvonásban. Főszerepben Mario Bonnard és Linda Pini. A legizgalmasabb női intrikákkal teljes, pompás felépítésű dráma.

Uránia-mozgó: Csütörtök, október 18-án: Szenczió! *Rablás az expresszen.* Nagyszerű amerikai történet. Főszerepben Madye Kenedy. Izgalmas hajszá a robogó expresszen. Az amerikai filmtechnika egyik reprezentáns filmje. Elsőrangú filmfelvétel.

Apolló-mozgó: Csütörtök, október 18-án: *A Zigmárook cellája.* Nagy detektívdráma 6 felvonásban. Főszerepben E. Hoffmann, A. C. Licho. Páratlanul izgalmas hajszákkal telítelt film. Előadások kezdete délután 3 óráig.

Moziközönségünk figyelmébe! Eltérően a vasárnapi falragaszunktól, a néma óriás kétrészes filmünk, főszerepben Luciano Albertinivel és Filippó Costa Magnával, október 19., 20. és 21-én, pénteken, szombaton és vasárnap nem részként, hanem mindkét rész, 10 felvonás, egy előadás keretében megy az Uránia-mozgóban.

A mozgószínházi helyérek mérsékelt felemelése. A kolozsvári mozgó volt eddig az az egyetlen intézmény, amely nem hogy a bukaresti 40—50 lejes helyérek, de még Erdély kisvárosainak helyérait sem érte el. Tekintettel arra, hogy a filmárakat, a villanyárakat, a plakát-reklám díjait száz százalékkal felemelték, nem bírnak tovább kitartani eddigi helyérait mellett, ezért október 18-ától, csütörtöktől kezdve a helyérek szerény mértékben felemeljük. A felemelt helyérek a mozgó pénztárainál és csütörtöktől kezdve a napi falragaszokon láthatók.

Katonák, a százasdi rangig, diákok uniformisban vagy indexxel, gyermekek tízéves korig mérsékelt helyérek fizetnek.

A felemelt helyérek a jegyadóval együtt a következők:

	Select-mozgó:	Uránia-mozgó:
Pályulés	Lej 21.—	Lej 18.25
Zártszék	15.75	15.75
I. hely	10.50	10.50
Katonák, diákok és gyermekek helyérai:		
Pályulés	Lej 15.75	Lej 15.75
Zártszék	12.—	12.—
I. hely	8.—	8.—
Apolló-mozgó:		
Pályulés	Lej 12.—	
Zártszék	9.25	
Katonák, diákok és gyermekek helyérai:		
Pályulés	Lej 8.—	
Zártszék	5.25	

Raktárra érkeztek kávéházi és vendéglői felszerelések:

Duplaerős teáscsésze 20.—, duplaerős moccacsésze 18.—, duplaerős tányér 16.— stb.

★
Vizespohár
3.—
★

FISCHER

Cluj, Piata Unirei 12. szám

★
Boros pohár
2.50
★

Mégis csak CZINK fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Hölgyek! A Höfer-féle 2. számú bórpor fehér, rózsá és krémszínben a legjobb arcápoló. Izzadságnál, kiütéseknél a Höfer 3. sz. szalicilos bórporát használja.

Devizák	Te
Zürich	38
Newyork	213
London	96
Páris	12
Milano	98
Prága	
Belföldi magyar korona	
Külföldi magyar korona	
Belgrád	
Varsó	
Bécs	331

Keren Kaj

A Keren Kajer felkértek, hogy a Szukkot-cholhamoed most sürgősen kiír.

A temesvári címében köteles minden évenként legalább egy metnek rendezni a tiszta bevételének jemetnek beszolgált lenül köteles legalább Palesztinában a Keren 5 font, vagyis 5000 letörleszhető.

A cionista körök elsősorban pedig a barátai felkértek, azok gyors és lelki kodjanak.

Közöljük egybe jövőre nézve egy előbevezetést pedig 10 A Keren Kajer nyok „Fondul Natio tendők be a Banca Sucursala Cluj, vag Cal. Reg. Ferdinand dendők be és pedig a szövetség pénzeit

A Keren Kajemet Cluj, Ca

Minden cionist földet visszaváltani javára. Ára 5 font törleszhető. (Konf

Minden cionist évenként legalább Kajemet javára és bevételének 10 sz metnek beszolgált

VÁSÁROLJÓ

SAJÁT GYÁR

Sch

Mode

PÉCH

ORADEA-STR. SAGU

Gyerm kabátok lejtől, 900 lej felje

Devizák	Erdélyi pénzpiac 17-én					
	A kolozsvári clearing-iroda jelentése					
	Temesvár	Brassó	Arad	Nagyvárad	M.-Vshely	N.-Szeben
Zürich	3830—20	3835—25	3840—30	—	3835—25	—
Newyork	213 ¹ / ₄ —12 ¹ / ₂	214—13 ¹ / ₄	—	—	213 ³ / ₄ —1 ¹ / ₄	213 ¹ / ₂ —13
London	968—65	970—68	—	972—69	969—67	—
Páris	1295—90	1295—90	—	—	—	1295—90
Milano	981—76	—	—	985—80	981—76	—
Prága	—	—	—	634—32	635—33	—
Bélföldi magyar korona	—	—	—	146	146	—
Külföldi magyar korona	—	—	—	—	—	—
Belgrád	245	—	—	—	—	—
Varsó	—	—	—	—	—	—
Bécs	331—33	330—32	332—34	332—33	—	—

Kereskedelmi és ipari nyomtatványokat:
körleveleket
cégekártyát
levélpapírost
számlát
 legolcsóbb árban feltűnően elegáns kivitelben készíti a Kadimanyomda Rt.

Lusztig és Nussbächer
 cukorkakülönlegességek állandó raktára
 Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Prima hácskai kender
 Kapható: **Havas Dezső Timişoara**

Ujcitrom
 uj füge, mazsola,
 uj mandula, mogyoró kapható

Léb Fivérek Cluj
 Telefon 471

Írógépek
 és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
Finkler Antal
 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

„Barzel“ Cluj-Kolozsvár, Piața M. Vit. 13
 Fierarie 1480 Vasúzet Telefon 10-49.

Engros **Endetall**
 Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.
 Mindenféle poharak, demyonok, palackok.
 lámpaárak bármily mennyiségben legelőnyösebben
AUSLÄNDER LAJOSNÁL
 CLUJ,
 Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres
 Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétcsépett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napi áron 1381
Sajovics és Lebovits faterkedés és ládagyár
 Cluj, Strada Cernanji (volt Kajántól-ut) 1 szám

Keren Kajemet közleményei

A Keren Kajemet összes bizalmasai és barátai felkértem, hogy ott, ahol a Keren Kajemet-perselyek szükket-holhomoedkor még nem irtettek ki, azokat most sürgősen kiirtassék.

A temesvári cionista konferencia határozata értelmében köteles minden cionista helyicsoport és egy et egyéket legalább egy estélyt egyedül a Keren Kajemetnek rendezni és összes más rendezvényei utáni tiszta bevételének tíz százalékát szintén a Keren Kajemetnek beszolgáltatni, végül minden cionista feltétlenül köteles legalább egy dunam földet visszaváltani Palesztinában a Keren Kajemet javára. Egy dunam ára 5 font, vagyis 5000 lei, mely azonban részletekben is letérlelhető.

A cionista körzetek, helyicsoportok és egyletek, elsősorban pedig a Keren Kajemet bizalmi emberei és barátai felkértem, hogy eme kiválóan fontos határozatok gyors és lelkiismeretes végrehajtásáról gondoskodjanak.

Közljük egyben, hogy a jeruzsálemi főiroda a jövőre nézve egy olajfa árárt 100 lejre, az aranykönyvi ártól pedig 10.000 lejre emelte fel.

A Keren Kajemetnek szóló mindennemű adományszó „Fondul National Evreesc” fiókszámára fizetendő a Banca Marmorosch, Blank & Co. S. A. Számlája Cluj, vagy „Keren Kajemet le Izrael Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48.” címre postautalványon küldendő és pedig a pontos kezelhetőség érdekében a szármegség pénzeitől és dolgaitól mindig elkülönülten.

A Keren Kajemet le Izrael Erdélyrészi Irodája Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 48.

Minden cionista köteles legalább egy dunam földet visszaváltani Palesztinában a Keren Kajemet javára. Ára 5 font = 5000 lei. Részletekben is letérlelhető. (Konferenciái határozat.)

Minden cionista helyicsoport, egylet köteles évenként legalább egy estélyt rendezni a Keren Kajemet javára és összes rendezvényei utáni tiszta bevételének 10 százalékát szintén a Keren Kajemetnek beszolgáltatni. (Konferenciái határozat.)

PYROL

FÉMTISZTÍTÓSZER

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
 Telefon interurban 2—13 * Sürgönye: Juvaere, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
 Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltás!
 Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL! EREDETI GYÁRI ÁRAK!
GYAPJUIPAR R.-T.
 SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK. CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare
 Női és férfi óvszerek nagy raktára
 HAS-PASSAGE — SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK, MŰLÁBAK

Kötött, szövött és norinbergi árak nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352
Schönberger, Spitz & Co.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
 ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
 Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Izrael Dezső szücsáruháza
 Cluj, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 35
 Legujabb szörmemodellek raktáron!
 Szörmek átalakítása és festése a legjutányosabb árban

ארטה כשר ארטה כשר
Szalámi
 és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen szűrt libaszir kapható:
Lebovics szalámigyár
 Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
 Árjegyzék és הכשר kívánatra ingyen

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

APROHÍRDETÉSEK

Apróhirdetéseket egyszeri közlési díja szavanként 2 lej. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lej. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lej. Jelező hirdetésekre semmiféle fevilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetésdíjon kívül 2 lej. 80 bani bélyegkötséget fizetendő.

Vidéki nagy bánya és fűrdővárosban egy női és férfi divattulajlakással együtt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 6345

Berendezett tűzifakartárak fejlesztéséhez pénz-társat, esetleg finanszírozót keresek. Cim a kiadóhivatalban. 6391

Textil parasztáru szövőfonalban jártas, kirakat-rendeztetéshez értő segéd felvétetik. Gottlieb, Piata M. Viteazul 34. 6392

Lehetőleg bank-szakmában jártas, magyar és román nyelvet írásban és szóban bírónőten

Ísztviselet keres

azonnali belépésre a Medgyesi Általános Takarékpénztár Rt.

Kórházban már működött

ápolót keres

nagygyár vállalat orvosi rendelőjébe. Fényképes és okmányokkal ellátott ajánlatok az Aurora posztóvállalathoz Cluj, Széchenyi-tér 35. nyújtandók, hol a zelebbit részletek is megtekinthetők. 6393

Belvárosban öt szoba konyha, fűrdőszoba és mellékhelyiségekből álló szép ház 450.000 lejért eladó. Megbizott Danziger ügynöksége, Szent-egyház-u. 20. 6390

Szénát szállít

préselve, prima minőségű vagontételekben azonnal:

Antal István, Brassó
Szentmiklós - utca 1/a.

Butor! Legolesőbb be-
vásárlási forrás. **Klein**
Izsák, Unió-u. 21. 1581

Comunitatea izraelita aut. orth. Dej
No. 278—1923.

Pályázat

A dési aut. orth. izraelita hitközség felekezeti népiskolájánál egy tanítói állás betöltendő.

Pályázótól megkívántatik, hogy a román nyelvet tökéletesen bírja, olyképen, hogy azt tanítási nyelvvül is alkalmazhassa.

Lakáshány miatt nőtlen tanító előnyben részesül.

A megfelelő okmánymásolatokkal felszerelt folyamodványok az alantirt elnökhöz küldendők be. Fizetés megegyezés szerint.

Az állás azonnal elfoglalható.

Dej, 1923 október 10.

Berger Nándor s. k. iskolaszéki elnök

Concurs

6356

Die hiesige ort. Gemeinde sucht einen **שוחט** **שוחט** — **מימחה ויהא שמים** — der zugleich ein tüchtiger **בעל תפילה וקורה** sein muss. Jahresgehalt 24.000 Lei (eventuell noch mehr) möblierte Wohnung und gewöhnliches Nebeneinkommen. Der Posten ist sofort zu besitzen. Reflektanten haben zu vor ihr Erscheinen an Unterstehenden anzuzeigen. Die Spesen werden nur dem Berufenen vergütet.

Mociu, jud. Cojocna. Karn Samu Vorstan d

Pályázat

A Zalău-i aut. orth. izr. hitközség a négyosztályos osztatlan népiskolájánál megüresedett tanítói állásra pályázatot hirdet. Román és héber nyelvben jártas okl. tanítók képesítést, eddigi működést, családi állapotot és fizetési igényeket feltüntető részletes ajánlataikat október hó 20-ig alulírottához küldjék be. Előnyben részesülnek, kik a hitk. jegyzői teendőit is tudják elvégezni. Az állás azonnal elfoglalható.

Zalău-Zilah, 1923 okt. 11.

Roth Ernő
hitk. elnök

Katz Mór
isksz. elnök

130 cm széles angol gyapjuszövetek **Lei 125.—**
1-a kelengyevászon **Lei 36.—**
75 cm széles 1-a tenniszflanell. **Lei 35.—**
75 cm széles divatcsíkos bluzflanellek **Lei 35.—**

Velourok, kabát-, kosztüm- és ruhaszövetek, kabátplüszök, kabátbélések, selymek és flanellek óriási választékban. — A kitűnő „Éva“ vásznak egyedüli gyári lerakata.

HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR

cégnél, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Elsőrangú minőségénél fogva legkedveltebb

TORDAI SÖR

Különlegességei

GLORIA DUPLA TÁPSÖR

mely orvosilag is ajánlatik, valamint a kiválóan izletes világos

KORONASÖR

Gyár:

TURDA

Telefon 5.

Főraktár:

CLUJ

Telef. 394.

1617

Sándor Ágoston Utóda

c é g n é l b é k e b e l i n ő i é s f é r f i
bőrkeztük újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehérneműket

mérték után vállalunk

Grünwald üvegcsiszoló és tükörgyár Tükrök és butorüvegek minden méret és modell szerint készülnek. **Oradea-Mare** Épületüvegezési vállalat — Ujrafoncsorozás — Finntükrök Strada Garilezy 13. szám

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ **STERNBERG J.** ★ ORADEA-MARE PIATA UNIRII

Kadima Nyomda- és Kiadóvállalat R.-T. nyomása Cluj, str. Baron L. Pop (volt Brassay-utca) 11 szám.

SZERKESZTŐSÉG
HIVATAL ÉS

Cluj, Kolozsvár
L. Pop (Brassay-utca)

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatala
Zs. N. Sz.

A kéziratok és szerkesztőségi zendők. Kéziratok adunk v

Cluj-Kolozsvár

A H

A saintban fényes ünnepekben. Jelenleg dalmi és tudós tagja s a versenyszerűnek a Rudyard Kipling akit a saintnak választott dalmi munkás egyetemi tanár a lordok és deklódással foglalkoztat. A Rudyard Kiplingnek, amilyen hallanak. Az sáról beszélt több komolyan.

— Amikor egy új művészt talál. Fegyver segítségével a tok fölé. Meleg, lehetővé jussanak anélkül segítségül hív hazugja talán második hazugsággal és így az ember.

Ennél

sajnos csak egy válságos lord lenniük a világ lordjainak, ösnek, akit a szavaz az erőszakos csoportok, négy Ott kellett volna írótudós maradt itéletet mondott Max Nordau a nális hazugságra azokra a hazugságok ellenében a hazugságok ellenében a hazugságok festették a szaka az ember olyan döntő, volna, mint a

A hazug detével indult sebben növekedés az emberiséget percében hazug gyakorlata veszi észre, a ról: hős és jó. Azt mondja és jól tudja maga után. Biztos érzéssel rá, cserben harpárnázott szóarcuk mosoly a békevágy a fegyvereket körmérges gázok az újabb világmegegyezés dobognak gond ennél a lángná esenyjét. Nir